

સ્વદેશ ભક્તિ.

સંગ્રહ કરી છપાવનાર
બુકસેલર જદુલાલ નારણદાસ,
ઠે. સ્વામીનારાયણના મંદીર પાસે,
સુ. નદીઆદ.

પ્રથમ આવૃત્તિ. પ્રથમ ૬૦૦૦.
વર્ષ ૧૯૨૬. સંવત ૧૯૭૭.

કિંમત એક આના.

શ્રી--બુક નકલ મંગાવનારે એક ચોપડીના એક
આનાના હીસાબ કરતાં પાંચ બુકો સુધી પા-
રદેજવો આપના આનાની વધુ યોગ્ય બીડવી.
જવાબ મારે પોસ્ટાલ ડ્રાઈ લખવું.

૯૫૩૩

મહાન પુરુષોનાં વચનો.

અલ્લાહ મદદગાર છે, ફત્તેહ નજદીક છે.

(ફરાને શરીફ).

તમારા દેશની સેવામાં તમારી જાનફાશી અર્પણ કરો.

(સર હુનરી કૉટન).

જે પ્રજા સ્વતંત્રતા મેળવવા નિશ્ચય કરે છે, તેને તે મદદ
વગર રહેતી નથી.

(ગેરી બાલ્ડી).

સત્યાગ્રહી કેવળ ધર્મથી જ ડરે, બીજી કોઈપણ સત્તા તેને
ભય ઉપજાવી શકતી નથી.

(મહાત્મા ગાંધીજી).

મુસલમાન અને હિન્દુ-હિન્દની બે આંખો છે. એકને ઈજા
કરશો તો બીજાને પણ ઈજા થશે.

(સર સૈયદ આહમદ).

—હિન્દ કીર્તન—

ઈલકાબ મોટા મેળવી, ‘સર’ ‘નાહટ’ કે “જે, પી” થયા;
જો દેશનું હિત નાકર્યું, ઇલકાબ સર્વ એળે ગયા.

ઈલકાબથી મોટા થવા, લોખો તણી હોળી કરી;
નિજ દેશના ઇલકાબ કાળે, પાઈ નવ અર્પણ કરી.

કીર્તિ તુંહની કબરે ગઈ, પોતે ગયો સ્મશાનમાં;
માટી તણું એ પુતળું, થયું માટીના એક તાનમાં.

(હૃદય પુષ્પ).

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાશ્ટ્ર વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૫૫૩૩ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ૨-૫૧૬૨૧ જાડિત

વિષય દે - : ૧૨૧

પ્રભુ પ્રાર્થના.

કરો રક્ષા વિપદ માંહી, ન એવી પ્રાર્થના મારી;
 વિપદથી ના ડરે' કો દી, પ્રભો ! એ પ્રાર્થના મારી.
 ચહું દુઃખ તાપથી શાંતિ, ન એવી પ્રાર્થના મારી;
 સહુ દુઃખો શકું છતી, પ્રભો ! એ પ્રાર્થના મારી.
 સહાયે કો ચઢી આવી, ન એવી પ્રાર્થના મારી;
 તુટો ના આત્મબળ દોરી, પ્રભો એ પ્રાર્થના મારી.
 મને જળ હાનિથી રક્ષો, ન એવી પ્રાર્થના મારી;
 ડચું નાં આત્મ પ્રતીતિથી, પ્રભો એ પ્રાર્થના મારી.
 પ્રભો ! તું પાર ઉતારે, ન એવી પ્રાર્થના મારી;
 તરી જવા ચહું શક્તિ, પ્રભો એ પ્રાર્થના મારી.
 તું લે સિર ભાર ઉપાડી, ન એવી પ્રાર્થના મારી;
 ઉઠાવી હું શકું રહેજે, પ્રભો એ પ્રાર્થના મારી.
 મુખી હીને રંમરં ભાવે, દુઃખી અધાર રાત્રિએ;
 ન શંકા તું વિષે આવે, પ્રભો એ પ્રાર્થના મારી.

(લેખક—રવિ બાબુની “ગીતાંજલિ”ના ૪-થા ગીત
 હિપરથી-કલ્યાણજી વિકૃલભાઈ મુકામ મુરત.)

ભલે તેમાં બીજને શું.

રાગ—(ગઝલ).

- હમાસ દેશને માટે, લડીશું શીરની સાથે;
વીચરશું સત્યની વાટે, ભલે તેમાં બીજને શું. ૧
- સ્વતંત્ર દેશને કરવા, નથી કંઈ પ્રાણની પરવા;
હમે બેઠા નથી ડરવા, ભલે તેમાં બીજને શું. ૨
- હમારા હક હમે લઈશું, ન કેને દુઃખ જરી કઈશું;
ચુખી સહુ દેશનાં ઘરશું, ભલે તેમાં બીજને શું. ૩
- ભરસો રાખીને થાક્યા, હમારા પાય પણ પાક્યા;
હવે સાત્યાગહે જાગ્યા, ભલે તેમાં બીજને શું. ૪
- હમે તો કેહ કોલેજને, વિદેશી માલ કાપડો;
કરીશું ત્યાગ ખીતાબોનો, ભલે તેમાં બીજને શું. ૫
- હમે ખુબખાદી વાપરશું, અખાડા પણ જમાવીશું;
“સુદર્શન ચક્ર” ફેરવશું, ભલે તેમાં બીજને શું. ૬
- અનીતી જુદમ નવ સહીશું, અહલ ઇન્સાફને ચહીશું;
સુલેહ શાન્તી પ્રસારીશું, ભલે તેમાં બીજને શું. ૭
- મલ્યા હિન્દુ મુસલમાને, થયા એક આર્થ ચંતાને;
બધો પ્રતાપ મહાત્માનો, ભલે તેમાં બીજને શું. ૮
- જુઠી મોહ જાળને તોડી, પ્રીતી સ્વદેશમાં જોડી;
કહે મણીલાલ કર જોડી, ભલે તેમાં બીજને શું. ૯
- (લેખક—મણીલાલ જેવંદ દાસી, નડીઆદ).

હિન્દનો અણુમોલ હિંસા એ કોણ ?

રાગ—(મનહર).

કહો એ છે કોણ ? જેણે જનમાંહી વશ લીધો,
જનમ ધરિને ઇળકાવી નીજ જનની;
દેશ દાઝ દીલે ધરિ પરમાર્થે પ્રીત કરી,
લેશ પરવા ન કીધી તન-મન-ધનની. ૧

દુઃખને દારીદ્ર દેશ તણાં દુર કરવાને,
“જેલ” ગહેલ ગણી મોજ મારી ના રાયનની;
અનેક સંકટો શીર સહી ઉચ્ચ ભાવનાથી,
ઐક્યતાતો કીધી જેણે હિન્દુ મુસલમાનની. ૨

જેના આત્મબળ વડે નવિન જગતી આવી,
મોહ વશ થયા લોક સત્યના પ્રભાવથી;
પાલન કરે છે હરનીશ જેની આજ્ઞાઓનું,
ચકીલ થઈ છે દુનિયા અજબ દેખાવથી. ૩

શાન્તી રૂપી સત્ત્વ મહું-સ્વરાજ્ય સ્થાપવાને,
અસહકારે ખેલે-બાણ નીતિ દાવથી;
કહે મણીલાલ આજે હિન્દ માંહી “માંધી” એક,
ડરે નહીં દુરમનના વજ સમા ઘાવથી. ૪

લેખક—(મણીલાલ જેયંદ દાશી-નડીઆદ).

રેંટીઆનું હાલરડું.

(રામ—એ.....માથે મટકી લઈ જાઉં.)

એ.....હેતે હાલરડું જાઉં,
 બાળા રૂડા રેંટીઆને વારણીયે જાઉં;
 ખમ્મા વહાલા રેંટીઆને વારણીયે જાઉં.....એ.....હેતે.
 યોળે યેસારીને ખાંતે ખેલાઉં
 પ્રીતે પારણીયે પેહાડી કુલાવું,
 રૂપ ભાળીને રીઝાઉં.....એ.....હેતે.
 ખરફીને પેંડા તે કપાસની પુણી,
 ઝીણા સુતરની સુતરફેણી;
 ખવરાવીને ખુશી થાઉં.
 ખમ્મા વહાલા રેંટીઆને વારણીયે જાઉં.....એ.....હેતે.

[લેખક—મણીલાલ મોહનલાલ માતરીઆ—નડીયાદ.]

સ્વતંત્રતાની કુંચી.

ઐક્ય મંત્રનો જાપ જપો સૌ ઐક્ય મંત્રનો જાપ.
 અરસપરસના કળઆઓથી ઘટે આપણું માપ,
 મત ભેદો સૌ બાળુ મુકી ધ્યેય વિચારો આપ—જપો.
 સૌ ઇચ્છા જો હિન્દ માતાના દુર કરવા ચંતાપ;
 કુસંપ ત્યાગી સવળી વાટે કાં નહિ વીચરો આપ—જપો.
 દુષ્ટ દાડને ઝેર જાણી દ્યો ઝેરી કાળો સાપ;
 જો નહિ નાશ કરો તો થાશે ભારે પશ્ચાતાપ—જપો.

સેવો ચરખા શાળ સ્વદેશી ગણી વિદેશી પાપ,
 ગરીબાઘ ગુલામી ફેરા તો રળશે પરિતાપ—જપો.
 સ્વદેશીનું પાલન જો ચુક્યા સ્વરાજ ખાશે થાપ,
 મહેનત સઘળી એળે ભતાં ભારત દેશે આપ—જપો.
 દેશ હિતે તન મન ધન દેહાં કરવા શીઠ વિલાપ,
 અંતે સઘળું છોડી જાવું કાળ મારશે ત્રાપ—જપો.

લેખક—(હજીનલાલ સુરજરામ).

ભારતનો ઉદ્ધાર.

રૂડા રેંટિયોરે, અમારો રેંટિયોરે, કરશે દેશ તણે ઉદ્ધાર (૧)
 હિન્દનો તારણહાર, અમારી પરતંત્રતા હરનાર (૨)
 અમેાને સ્વતંત્રતા દેનાર (૨).....રૂડા.
 ખેડી જીલમ અન્યાયની, આ રેંટિયે કુટી ભય છે;
 અધર્મને અનીતિ સહુ, આ શાળથી દુર થાય છે...રૂડા.
 બધુએ લઈએ સુતરને તાંતણે સ્વરાજ્ય,
 ત્રાસ દુઃખનો નાશ કરીને (૨) સ્થાપિયે રામરાજ્ય...રૂડા.

ખાદીનાં વસ્ત્રો પહેરીને, મુધારશું સંસાર
 સ્વદેશી થઈને, મુધરી જઈને, દેશમાં રહીને શુદ્ધ થઈને—
 વિલાયતી ફેશન ત્યજીને, સ્વદેશનાં શણગાર સજીને
 માતૃ સ્તવન કરીશું, બંધુની દાઝ દીલે ધરશું—ખાદીનાં.

[તીલક તારક સમાજના “નવચેતના” ખેલમાંથી].

ભાઈની રણે વિઠાય.

૧

રાગ-(મારા કેસર લીના કંથ.....)

મારા માહી જાયા વીર !

ધુમવા જાગે હો રણજંગ.....ધ્રુવ૦

ગૌર્ય ગર્જના અંતર ગાળે, લય વાદળ વિખરાય;
રક્ત કુદી નસનસ ઉછળે ત્યાં-કાયા ધર્મ જુલાય-મારા.

ધરણીને કંપાવતા વીરા ! ઝીલજો દુશ્મન ઘાવ !

ઝીલી ઝીલી શામા દેજો, લેજો રણનો લહાવ-મારા.

નલ કુદે પાતાળ કુદે, સુણજો એવાં રણગીત;

સુણજો ને આચરજો તત્કાલ-પુર્વજની શ્રી રીત-મારા.

વજ્ર સમા ઘા વીરની છાતી, ઝીલશે બની સુધીર;

બહેનીની આશિષવું બંસર-રક્ષણ કરશે વીર-મારા.

લયો પાય પાછો નવ ધરજો, દેજો ઘાવ અચુક;

વિજય વરી રેરવું કે મરવું-હો એમાં નવ ચુક-મારા.

કુમકુમ તિલક કંઈ લલાટે, દુઃખમાં લઈ નિરખાર;

માતાનાં દુધડાં દીપાવજો-કુળના તારણહાર !-મારા.

લેખક-(રા. ચાંપશી વિકુલદાસ ઉદેશી).

(ઉપરનું કાવ્ય તા. ૨૪-૧૦-૧૯ હિન્દુસ્તાનમાંથી લેવાં છે).

ભારતને ચરણે !

રામ-(ઊર ગયાં ને વેર ગયાં-“સવૈયા એકત્રીસા”).

ભુમંડળમાં શ્રેષ્ઠ મનાતી ઉત્તમ ભુમિ હિન્દુસ્તાન,
ચિદ્ધિ સિદ્ધિને વિદ્યા, વૃદ્ધિ મારે મળીયું જેને માન;
પતિત પાવની દીન ઉદ્ધારણી ગૌરવવાળીને ગુણવાન,
પવિત્ર માતા પ્રભાવશાળી ચરણ નમે તહારાં સંતાન. ૧

જેહ ભુમિમાં જન્મ ધર્યો છે રામ-કૃષ્ણ આદિ ભગવાન,
સીતા તારા દ્રૌપદી કેરાં સુવર્ણ અક્ષરથી છે નામ;
અપિ મુનીની ચરણ રજથી પુત્રીત બન્યાં છે જેનાં ધામ,
પવિત્ર માતા પ્રભાવશાળી ચરણ નમે તહારાં સંતાન. ૨

દશભક્ત દાદાભાઈ તિલક રાનાડે આદિ ભાવીર,
સત્ય પતાકા કરમાં સાહી “ગાંધી” બિલા ગુણ મંલીર;
માલવીઆજી મહીતજી માંહી વધારતા મા તારે માન,
પવિત્ર માતા પ્રભાવશાળી ચરણ નમે તહારાં સંતાન. ૩

ભુખ્યાંને ઢળવળતાં દમી અન્ન તણું તું દેતી દાન,
નીજ બાળકની તુલ્ય ગણીને પાપ છે બીજાં સંતાન;
યાચક કેરું કલ્પવૃક્ષનું નિત્ય આપ્યો તહારાં ગાન,
પવિત્ર માતા પ્રભાવશાળી ચરણ નમે તહારાં સંતાન. ૪

દુઃખ દમીને જરા ન ડરતી હઠાવે નિંદાથી બાળ,
ભગે વીરા ખેડે કાપ્યા છે અમુલ્ય વહી ભયે છે કાળ;

પર મુખની ઈર્ષાને લીધે મુખ મંડળ નહિ બનતું મ્હાન;
 પવિત્ર માતા પ્રભાવશાળી ચરણ નમે ત્હારાં સંતાન—૫
 ગુણ અગણીત જનની તુજ ગાતાં પામો નહિ કે તેનો પાર,
 દશે દિશ ખ્યાતિ પ્રસરેલી ગાઈ શકે કયમ ત્હારાં બાળ;
 ચરણ વંદીને શત્રુ લોહતાં ધરીએ નિત્ય ત્હારું ધ્યાન,
 પવિત્ર માતા પ્રભાવશાળી ચરણ નમે ત્હારાં સંતાન—૬

હમ ભારતકી સંતાન.

ભારતકી સંતાન સભી હમ ભારતકી સંતાન (૨)
 ભારત ગુણકી ખાન સભી હમ ભારતકી સંતાન.
 હૈ નસ નસમેં ભરા હમારી, ભારત ગૌરવ માન—સભી.
 દેશ સમુન્નતિ સેન હટેંગે, આહે જાવે પ્રાણ—સભી.
 મિલકર અખ હમ શોધ કરેંગે, ભારતકા ઉત્થાન—સભી.
 વિદ્ય ભુવનમેં વિજય પતાકા, લેંગે સામિમાન—સભી.
 એકય ભાષકા પાઠ પઢેંગે, કર પ્રેમામૃત પાન—સભી.
 રાજનીતિ ઐર ધર્મ તત્વકા, પ્રાપ્ત કરેંગે જ્ઞાન—સભી.
 પ્રેમ પુર પુરિત સરિતામેં, નિત્ય કરેંગે સ્નાન—સભી.
 વિદ્ય વિભાકર જ્ય સાધનમેં, દેખેંગે વરદાન—સભી.

લેખક—(મુનિ તિલક વીજય પંજાબી).

એ દિવસ ક્યારે આવશે ?

(પ્રભાવલી).

એ દિવસ ક્યારે આવશે ?

ક્યારે સહુ હિન્દી જનો, નિંદ્રા તણને જાગશે ?

એ દિવસ ક્યારે આવશે ?

ટેક.

કચ્છારે અગહારું હિન્દ, હોંકારો કરીને બળ લચે;

સામ્રાજ્યમાં શુભ સ્થાન લઈ, નિજનું સ્વરાજ્ય ચલાવશે ? એ.

ભાગી પડ્યા ઉદ્યોગને હુત્તરે અમારા જે બધા;

ભુતકાળની પેઠે ફરી કચ્છારે કહોને ચાલશે ?

એ.

દશ કેદિ હિન્દી નિત્ય અડધી ભુખથી સખડયા કરે;

કચ્છારે ફરી પ્રભુ લહેમને, બે ટંક ખાવા આપશે ? એ.

હા ! શસ્ત્ર વિહોણા થઈ, નિર્બળ બન્યા હિન્દી બધા;

ભાસીમ કહું, પ્રતાપ સમ, કચ્છારે ફરીથી પાકશે ? એ.

વીરંગનાઓ, પંડિતાઓ ને સતી સત્તારીઓ;

છે અસ્ત પામી હિન્દમાં, કચ્છારે ઉદય તે પામશે ? એ.

જે ધર્મ નીતિ, મુક્તિના સિદ્ધાંત જાગને શીખવ્યા;

તે આત્મ નિશ્ચય સાથે કચ્છારે કર્મ માંહિ ઉતારશે ? એ.

એ દિવસ ત્હારે આવશે.

એ દિવસ ત્હારે આવશે,

જ્યારે સહુ ભારતજનો, દહતા થકી હક માગશે;

એ દિવસ ત્હારે આવશે.

જો ત્રીસ કોટી હિન્દીઓ, થઈ એકને ઈશ્વર કરે;
 “સ્વરાજ્ય” એતો કંઈ નથી, પણ સ્વર્ગનેય હુલવશે. એ.
 “સ્વદેશીવૃત્ત” તણી પ્રતિજ્ઞા, હિન્દીઓ આજે પ્રદે; એ.
 તો કાલથી ઉદ્યોગ-હુતર, દેશ માહિ આલશે. એ.
 હિન્દીજનો કબિલાળના ખર્ચે તણા મર્ચે લહે; એ.
 કુબેર કેરી રિદ્દિ સિદ્ધનેય ચસડી લાવશે. એ.
 પ્રહી “સત્યનો આગ્રહ” અને જો થાય તત્પર હિન્દીઓ; એ.
 તો શત્રુ અચ્ચો જગતણાં, કદી તહેમને ન ડરાવશે. એ.
 સહુ નાશકારક બંધનો, કુરૂદીને આચારનાં; એ.
 હુલસા પછી આર્ય મહિલાઓય દલિતિ પામશે. એ.
 હિમ્મત હશે જો હિન્દમાં, સહુ ચાંપ સંપી આલશે; એ.
 તો આત્મ નિશ્ચયના બધા સિદ્ધાંત આસ્થા આવશે. એ.
 લેખક-(સીતારામ જે. શર્મા). હિંદુસ્થાન તા. ૨૩-૧૦-૧૯.

હિન્દી ફુલડાં.

રાગ-(ગઝલ).

પરાગે તેજ પુષ્પોની, ઝળકતી હિંદની બિંદી;
 ખુંચે શુભી સમાં કંઈને, અમારાં ફુલડાં હિન્દી.
 પીઠ પત્રે રંગે કાંટા, વીંટાણુ એકલ મહુરં એ;
 ગુણી ગુલાબ માહનશુ, અનોખુ ફુલડું હિન્દી.
 જલજ તોયે ન જલ સ્પર્શે, વિરક્તિ તોયે તે તલશે;
 હૃદય અરવિન્દ હૃદયે છે, સુતાંએ ફુલડું હિન્દી.

થયું પશ્ચિમમાં પ્યાર, મીઠું મુલકવડી લાલ;
 છતાં નાતાલમાં ખોલ્યું, અકાળે ફુલડું હિન્દી.
 મહાર મોતી લીલમયું, રસીલા રાજ ચંપાણું;
 હવા કડવી થતાં હલકયું, ગળચટું ફુલડું હિન્દી.
 તખ્ત તાખ્ત તપાખું ચું, ચળકતું લાલ તેજસ્વી;
 અલિ ઇચ્છીત મુદ્દાલા, અનંમયું ફુલડું હિન્દી.
 પદે રંજીત મોહનને, ખીલતું પુણું વયોમાં;
 વિઠ્ઠલને એક વદ્ધલએ, કદંબક ફુલડું હિન્દી.
 દિલે સકાચ અંધેરે, ખીલે ૭ ચાંદની ખોલ્યે;
 સરોજની કમળ મીઠું, સુકોમળ ફુલડું હિન્દી.
 છુટું છુટું પડયું તોયે, વીંખાવા પાંખડી ના દે;
 મદન શર મોગરો મીઠું, મહેલું ફુલડું હિન્દી.
 કિંચુ મુરે-દ્ર સ્વર્ગેથી, ઉત્પાદ્યું પારોજાતકને;
 સયું કંકાસ કલ્યાણું, સુયોગિણિ ફુલડું હિન્દી.
 કર્મળ ચું રૂપને રંગે, કને લમરા ચતુર નાવે;
 ભલે સુવાસ પજુ ચંપે, અમાન્યું ફુલડું હિન્દી.
 રહી છેટ અહિં છાંટે, સુમધિ કેવડા સર્પે;
 વીંટાયા હરશ્યામ કેતકીના, વિદેશે ફુલડું હિન્દી.
 મુકયું ને ચીમણું તોયે, ચિરંકાળેય સુગંધે,
 બફલ મુકે ન મીઠું બાલ, કદંબક ફુલડું હિન્દી.

લેખક-(વિહારી).

(હિન્દુસ્તાન તા. ૧૫-૧૨-૨૦).

સ્વરાજ્ય પ્રાપ્તિનું શાસ્ત્ર.

સુદર્શન ચક્ર.

હુબી નૌકા તરાવે છે.

સ્વદેશી સુવ્રના તારે સચોટ સ્વરાજ્ય આવે છે,
લિપા પશ્ચિમ જમ પાછી પ્રસા પુર્વે પ્રસારે છે—સ્વદેશી.

સુદર્શન ચક્રના આંદે,
સ્વદેશી બાપુના કાંદે,
સદાવ્રત હિન્દ હિત માટે સ્વદેશી ઝમ ધરાવે છે—સ્વદેશી.

હુલું હુલું પડ્યું બાપુ,
દિશા હુલ પશ્ચિમે પહોંચ્યું,
સજાતિ તત્વના જાણ્યું કદમ ઉલટાં ચલાવે છે—સ્વદેશી.

સ્વદેશે આવ્યું દુઃખ રોઈ,
ન જાણે આળખ કોઈ,
ગુણીજન ગાંધીએ જોઈ, પિછાની પીઠ પ્રસારે છે—સ્વદેશી.

ભિમળકો ઊરનો આણી,
હૃદય આશિષ પણ આપી,
સદાદ્રય હસ્ત વર આપી, અહુર્નિષ ધ્રુમ ફીરાવે છે—સ્વદેશી.

હવે શ્રેયું—કુલ્યું—ફાલ્યું,
સ્વદેશે મસ્ત થઈ મહાલ્યું.
ઘરોઘર ઘર ક્યું ધુમ્યું ! હવે સૌને ધુમાવે છે—સ્વદેશી.

મદ્યાં માતા પિતા બાળક,
 અડગ શ્રદ્ધાળુ ને પાળક,
 પરસ્પર હિન્દનાં પાલક, વણી વસ્ત્રો સજાવે છે—સ્વદેશી.
 હવું બાપાકું ને આબુ,
 સદા હો સર્વને પચાડ;
 નથી અળગું અગર ન્યાડું, ભુખ્યાં ઉદર ભરાવે છે—સ્વદેશી.
 થયા બેહાત હિન્દીના,
 ત્યજી ઘો મોહ પશ્ચિમના;
 મુણાવો ઘોર-ગાન્ડિવના, બૂબી નૌકા તરાવે છે—સ્વદેશી.
 (લેખક—સૌ. શીવગંગા) —ગુજરાતી, તા. ૩૧-૪-૨૧.

ઐક્યતા.

(રાગ—ગઝલ.)

ખુદા નહીં ખુદ હૈ આદમ, મગર વો ગુર ખુદાઈ હૈ;
 કલી હો હિન્દુ યા મુસલીમ, નહીં ઇસ્લમેં જુદાઈ હૈ.
 પઢે કુરાન યા પુરાણ, અવસ્તા યા પઢે ઇન્જિલ;
 સભીકી રાહ એકી હૈ, નહીં ઇસ્લમેં જુદાઈ હૈ.
 પુકારે રામ યા રહેમાન, અગર વિષ્ણુ યા બિસ્મિલાહ;
 હરી હકકતાસ એકી હય, નહીં ઇસ્લમેં જુદાઈ હૈ.
 નિમાળે કાશી યા કાબા, મંદિરમેં યા મસ્જિદમેં;
 જુદાઈ ઇસ્લમેં નહિ સમજે, વોહી ઇન્સાં ખુદાઈ હૈ.

(નવચેતન.)

x માણસ ઇશ્વર નથી, પણ તે ખુદા-ઇશ્વરનું તેજ છે.

ફેશન દેવીનો પોકાર.

રાગ--(ગઝલ).

અરેરે હિન્દ સંતાનો, ભુલ્યાં શું ભાન ફેશનમાં;
 અરે સાથી સુધારાના, ફસાયા કેમ ફંદામાં.
 રહ્યા છે શું મને વખગી, ધરીને હૃષ્ અંતરમાં;
 રડાયા હિન્દ ભુમીને, રહી છું હિન્દ ભુમીમાં.
 ખરાબી હું અતી કરવા, તમારા દેશમાં આવી;
 ખુવારી હિન્દની કરવા, સુધારો સાથમાં લાવી.
 સુધારાના ધર્મ સાથી, અતી આનંદ માનો છે;
 સુધારાના ખની સાથી, તમે શું હૃષ્ પામે છે.
 સુધારો ઘર વિષે થાલી, તમે શું ફાયદો દીઠો;
 સુધારો હિન્દમાં દેખી, બુવો વરસાદ પણ નાઠો.
 સુધારો હિન્દમાં આવી, ફજેતી કીધી છે પુરી;
 તમારી હિન્દ ભુમીની, દશા તો બેઠી છે ખુરી.
 તમે તો એમ માનો છે, સુધારા સર્વ સારા છે;
 અરે આ હિન્દ સંતાનો, સુધારા એ કુધારા છે.
 રહેશે હિન્દમાં ફેશન, ખુવારી ત્યાં સુધી થાસે;
 નીહાળી દાસ ફેશનના, વીદશે લક્ષ્મી જાએ છે.
 તમારા હિતને માટે, વાદેશી માહુને છોડા;
 તમારા દેશને માટે, સ્વદેશીમાં પ્રીતિ બેડા.
 કરીને હોળી ફેશનની, વાદેશે કીર્તિ ઝળકાવે;
 ખની ખાદી થકી સુંદર, તમારો દેશ શોભાવે.

ભારત સંતાનોનું રથુગીત.

અમે તો ભારતનાં સંતાન,
 અમારો દેશ અમારો પ્રાણ—અમે તો.
 સ્વતંત્રતા જ્યોતિ પ્રકટાવા ભગવો સેખ ધરીશું;
 સ્વાર્થ અને તન મન ધન ભોગે સેવા શુભ કરીશું,
 ગજવશું હિન્દ તણાં જય ગાન—અમે તો.
 ભારતમાં અમ આત્મ યજ્ઞની ઝગહળ જ્યોત ઝળકશે;
 આખીયે આલમનાં પાપે, નષ્ટ થશે બળશે,
 ફરકશે હિન્દ તણાં નિશાન—અમે તો.
 અમારો દેશ અમારો પ્રાણ—અમે તો.
 અમારો ધર્મ અમારો પ્રાણ—અમે તો.

લેખક—(નરવરલાલ વીમાવાળા—મુરત).

એક પ્રભુનાં બાળ.

આપણ એક પ્રભુનાં બાળ,
 કહી કોને નવ દેવું આળ—આપણ.
 એક વાર્ધી આવ્યા સવળા, એકજ ઘાટે બવું;
 એક વિદ્યમાં વસણું જ્ઞાણ, પછી કોઈ વણસાવું—આ.
 પત્ર પુષ્પને સાખા ભળતાં તરવર એક જણાય;
 હિન્દુ મુસલમાન એક ખુદાની આલમ એક અણાય—આ.
 ઋતુ બેઠના નિયમીત રૂપે, સહુને લાગુ થાય;
 મુસલમાન હોવા હિન્દુ હોવા સિત્તા નહિ જરાય—આ.
 (મોખલદાસ નાનશ જાંધી).

ભારત અમ્હારો દેશ.

(રાગ—ગમક.)

અમે લીધી ફકીરી આ, અમારી હુમીને કાળે;
જગાવી ઈસ્કની હુણી, અમારા હિન્દને કાળે.
બુલો પુંબ દીધી ઢોડી, કિતાબો રાખમાં રોળી;
અમે સહુ હિન્દને માટે, લીધી વરવી હવે ઝાળી.
ફિરસ્તા સુશિદાના સહુ, વચનને દુર તો કીધાં;
અમૃત સમ સુખ ત્યાગીને, કટુ સમ ઝરને પીધાં.
કિતાબો વેદ પુરાણો, દીધાં પાણી મહિ સરવા;
ખુદાની ન્યાતમાં અમને, અમોને હિન્દની પરવા.
અમોને સૌ નસેનસમાં, બુરો નિશો બધે વ્યાપ્યો;
તમે તેને ઢંકા કરવા, હુકીમો શીદને આવ્યો.
તમોને છે પહી દેવો, મજેદારી ઉઠાવાની;
અમારી એ બુરી આદત, વફાદારી ઉઠાવાની.
અમો મસ્તાનના મસ્તાનની, એ ઓર મસ્તી છે;
અમારી આ અમારી હિન્દને કાળેજ હસ્તી છે.

(બુલબુલ.)

સ્વદેશ હાવ્ય-સ્વદેશ ગીતા-સ્વદેશ ભક્તિ.

વેચનારો વેપારીઓ અને હુકી મુંડીવાળા ફેરીઆઓ માસીક
રૂપીઆ પચાસ કમાઈ શકે છે. દરેકની છુટક કીમત એક આનો.
જથાનક ખરીદ કરવાનાં ભાવ માટે આજેજ રીયાસત માર્ગેલગો.

બુકસેલર જહુલાલ નારણદાસ,

મુ. નકીઆદ.

વગર ઇન્જ્યે વાળ કાઢવા માટે

રાજશાહી સાબુ.

આ સાબુ જે જગ્યા ઉપર લગાડવામાં આવે છે તે જગ્યાના વાળ ઘણીજ સફાઈથી દુર થાય છે. આ મડીને ઇન્જ થતી નથી, આમડી બળતી નથી, કાળી પડતી નથી. ત્રણુ સાબુના બાઉસની કીં. રૂ. ૧૧, પોસ્ટેજ અલગ.

—એજન્ટો નોંધએ છીએ—

દરેક આબરૂદાર દવાઓવાળાઓ પાસેથી મળશે. રજીસ્ટર્ડ નં. ૧૦/૨૧ તપાસીને લેજો.

સોલ એજન્ટ:—

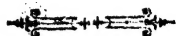
ચીમનલાલ ઇગ્ગનલાલ ગુપ્તા.

મુ. પો. નડીઆદ. (મુંબઈ).

જસમાઈનનો !

આયોડાઈઝડ !

સારસાપરેલા.

લોહી સુધારનારી સૌથી સરસ દવા તરીકે જસ-
માઈનનો સારસાપરેલા ઘણોજ અકસીર છે. કેળવા-
એલાં કુટુંબોમાં તેજ વપરાય છે. ડાક્ટરો તેનીજ
લલામણુ કરે છે. પ્રમેહ, આંદી, વિસ્ફોટક, ગડગુમડ,
કોડ, ખસ, દરાજ સંધીવા, વિગેરે રોગોમાં તેનો ગુણુ
ઘણોજ વખાણુવા જેવો છે. કીંમત માત્ર રૂ. ૧૧. વી.
પી. રૂ. ૧૧૧૮ અને ત્રણ સીસી વી. પી. થી રૂ. ૫૦

જસમાઈન એજન્સી,

સુ. પોષ્ટ નડીઆદ. (ગુજરાત)

 શ્રી હરમીવિજય પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ (આન્ય) માં દેશાધ-
રાયચંદ છગનલાલે જી.પી. ટે. નગરશેઠની મારકીટમાં
નં. ૩૦, રતનપોળ—અમદાવાદ.

